

PRACE NAUKOWE

Akademii Ekonomicznej
im. Oskara Langego we Wrocławiu

Agrobiznes 2005 Zmiany w agrobiznesie po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej

Tom 2

Redaktor naukowy
Stanisław Urban

Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej
im. Oskara Langego we Wrocławiu
Wrocław 2005

Komitet Redakcyjny
*Andrzej Matysiak (przewodniczący),
Tadeusz Borys, Andrzej Gospodarowicz, Jan Lichtarski,
Adam Nowicki, Zdzisław Pisz, Teresa Znamierowska*

Recenzenci
*Andrzej Czyżewski, Ludosław Drelichowski, Małgorzata Juchniewicz,
Andrzej Kotala, Henryk Lelusz, Wiesław Musiał, Lech Nieżurawski,
Stanisław Pajęczkowski, Andrzej Radwan, Zofia Wyszowska*

Redakcja wydawnicza i korekta
Zespół

Projekt okładki
Beata Dębska

Skład i łamanie
Aleksander Krzyś

Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie
wymaga pisemnej zgody Wydawcy

© Copyright by Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu
Wrocław 2005

PL ISSN 0324-8445

Druk i oprawa: Drukarnia „MarMar” Wrocław, ul. Hauke-Bosaka 21

Spis treści

Marzena Lemanowicz: Poprawa sytuacji finansowej rolników po przystąpieniu do grup producentów rolnych.....	15
Anna Lewińska: Analiza zmian preferencji konsumentów wobec produktów spożywczych w procesie integracji z Unią Europejską na przykładzie rynku napojów.....	21
Wiesława Lizińska: Eksporterzy artykułów rolno-spożywczych z województwa warmińsko-mazurskiego wobec wyzwań rynku unijnego	25
Anna Łapińska, Daniela Zabielska: Rachunkowość rolnicza i jej przydatność w procesie podejmowania decyzji w gospodarstwie	31
Irena Łacka: Współpraca świata nauki z przemysłem spożywczym w ramach projektu POLFOOD na przykładzie Pomorza Zachodniego.....	38
Mieczysław Łozowski: Ubezpieczenia obowiązkowe w rolnictwie	45
Krzysztof Maciejewski: Potencjał konkurencyjny rolnictwa polskiego w Europie	50
Janusz Majewski: Ocena pracy doradców PRPGM dokonana przez kierowników gospodarstw a wyniki produkcyjno-ekonomiczne gospodarstw	55
Arkadiusz Malkowski: Szanse rozwoju agroturystyki w województwie zachodniopomorskim w kontekście integracji z UE	61
Stanisław Mańko, Roman Sass, Tadeusz Sobczyński: Organizacja i wyniki gospodarstw bydłych i trzodowych	67
Mirosława Marciniak: Unijne środki handlowe w regulacji rynku rybnego	75
Mariola Michałowska: Strategiczne znaczenie tworzenia przewagi konkurencyjnej w handlu żywnością na przykładzie wybranych dużych sieci handlowych – analiza i ocena	80
Antoni Mickiewicz, Bartosz Mickiewicz, Jadwiga Orylska: Problematyka ochrony środowiska na przygranicznych terenach zachodniej Polski w opinii wójtów i burmistrzów małych miast.....	85
Paweł Mickiewicz: Pierwsze efekty integracji z Unią Europejską w sektorze rolnym	92
Danuta Mierzwa, Natalia Tratwał: Bilans kampanii mlecznej w Polsce po roku referencyjnym	97
Anna Milewska: Subwencja ogólna dochodem wyrównawczym dla jednostek samorządu terytorialnego na przykładzie gmin wiejskich województwa dolnośląskiego	103
Zbigniew Mongialo: Model doskonałości EFQM dla małych i średnich firm w gospodarstwach rolnych.....	108

Zbigniew Nasalski: Determinanty rozwoju kanałów dystrybucji produktów żywnościowych.....	113
Renata Nesterowicz, Marta Kawa: Uwarunkowania procesu podejmowania decyzji w agrobiznesie.....	119
Lech Nieżurawski, Aldona Orłowska: Skuteczność reklamy w przedsiębiorstwie przemysłu tłuszczowego	125
Krzysztof Nowosadko: Orientacja marketingowa lubuskich przedsiębiorstw handlu detalicznego żywnością.....	132
Zdzisław Obstawski: Wpływ zagranicznych doświadczeń na budowę systemu ubezpieczeń w polskim rolnictwie.....	138
Marian Oliński: Znaczenie funduszy strukturalnych w rozwoju infrastruktury technicznej na obszarach wiejskich	144
Anna Olszańska: Zmiany podstawowych relacji cen na rynku żywca i mięsa drobiowego w pierwszych miesiącach członkostwa Polski w Unii Europejskiej	149
Andrzej Oryński: Aktualny zakres i zasady ochrony gruntów rolnych w Polsce	155
Rafał Parvi: Kredytowanie rolnictwa po akcesji do Unii Europejskiej na przykładzie banków spółdzielczych.....	163
Bożena Pawłowska: Proces doskonalenia jakości produktu – system bardziej skutecznego zaspokojenia potrzeb i oczekiwań klienta w przedsiębiorstwach agrobiznesowych.....	169
Joanna Pawłowska-Tyszko: Procesy dostosowawcze przedsiębiorstw agrobiznesu do standardów jakości w Unii Europejskiej.....	176
Jakub Piecuch: Ewolucja europejskiej polityki rozwoju obszarów wiejskich (plany na lata 2007-2013)	181
Agata Pietroń-Pyszczyk: Badanie satysfakcji pracowników w przedsiębiorstwach przemysłu spożywczego.....	187
Stanisław Pilariski: Postawy konsumentów wobec żywności ekologicznej	192
Wojciech Pizlo: Zastosowanie Internetu w działaniach marketingowych Zakładów Tłuszczowych „Kruszwica”	200
Agnieszka Poczta: Wsparcie finansowe w światowym rolnictwie – doświadczenia krajów OECD dziesięć lat po Rundzie Urugwajskiej GATT/WTO.....	209
Walenty Poczta, Ewa Kiryluk: Próba optymalizacji rozdysponowania środków finansowych na rozwój obszarów wiejskich w Polsce z uwzględnieniem preferencji rolników woj. wielkopolskiego	216
Hanna Pondel: Fundusze Unii Europejskiej jako źródło wsparcia podmiotów sektora mięsnego w Polsce	224
Łukasz Popławski: Kierunki rozwoju lokalnego w opinii mieszkańców gminy Wiślica	229
Alicja Pultowicz, Katarzyna Więznowska: Szanse zagospodarowania obszarów wiejskich związane z odnawialnymi źródłami energii	234

Andrzej Radwan: Dostosowania organizacyjne i ekonomiczne w leśnictwie po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej	239
Krystyna Romaniuk, Grzegorz Szczubelek: Stopień dostosowania zakładów mleczarskich do wymagań unijnych w dniu akcesji Polski do Unii Europejskiej	245
Robert Rusielik: Zmiany cen na rynku zbóż po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej	250
Małgorzata Rutkowska, Przemysław Kozyra: Ubezpieczenie społeczne rolników po wejściu Polski do Unii Europejskiej	254
Jan Siekierski: Stan realizacji programu SAPARD w województwie małopolskim	262
Daria Sikorska: Wpływ przepisów unijnych na przemysł drobiarski w Polsce	270
Tadeusz Sokołowski, Monika Kaniecka: Zmiany w użytkowaniu mleka w wybranych zakładach mleczarskich	275
Agnieszka Sompolska-Rzechuła: Klasyfikacja obszarów wiejskich podregionu szczecińskiego pod względem sytuacji na rynku pracy	280
Jan Spiak: Uwarunkowania działalności gospodarstw wielkoobszarowych po akcesji w opinii kadry kierowniczej	285
Grzegorz Spychalski: Wybrane charakterystyki kapitału ludzkiego polskich obszarów wiejskich	290
Sebastian Stępień: Koszty produkcji i ceny żywca wieprzowego jako instrument przewagi konkurencyjnej	297
Jacek Strojny, Zofia Kmiecik-Kiszka, Lidia Luty: Rolnictwo a trendy specjalizacji gospodarki polskiej w latach 1992-2003	303
Anna Strychalska-Rudzewicz: Czynniki jakości żywności	310
Monika Szafrąńska: Kanały dystrybucji produktów bankowych dla rolników indywidualnych	316
Grzegorz Szczubelek, Krystyna Romaniuk: Rachunek kosztów w przedsiębiorstwach mleczarskich jako czynnik wzrostu konkurencyjności	321
Krystyna Szlachta: Skutki wdrożenia zintegrowanego systemu zarządzania w przedsiębiorstwie przemysłu spożywczego (na przykładzie PWC „Odra” w Brzegu)	326
Jakub Szpon: Wykorzystanie metod logistycznych w rolnictwie jako stymulatora poprawy konkurencyjności na przykładzie planowania potrzeb dystrybucyjnych w ujęciu przepływu pasz do hodowców drobiu	332
Joanna Szwacka-Salmonowicz: Kierunki kształtowania strategii konkurencji przedsiębiorstw przemysłu spożywczego po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej	338
Joanna Szymańska: Wyposażenie powiatów ziemskich woj. dolnośląskiego w urządzenia infrastruktury technicznej służące ochronie środowiska i możliwości zmian w tym względzie po przystąpieniu Polski do UE	343

Janusz Śnihur: Zakres funkcjonowania systemu HACCP na przykładzie Zakładów Jajczarskich „Ovopol” sp. z o.o. w Nowej Soli	348
Michał Świtłyk: Koszty produkcji mleka w polskich gospodarstwach należących do Europejskiego Stowarzyszenia Producentów mleka (EDF) w 2003 r.	355
Bożena Tańska-Hus, Marcin Orlewski: Perspektywy rolnictwa ekologicznego w Polsce w aspekcie integracji z Unią Europejską.....	360
Marek Tomaszewski: Wykorzystanie instrumentów pochodnych w przedsiębiorstwach agrobiznesu.....	365
Ewa Tyran: Rozwój turystyki wiejskiej a fundusze strukturalne Unii Europejskiej	370
Stanisław Urban: Zmiany na rynku jaj i perspektywy jego rozwoju	375
Rafał Warżala: Rola bezpośrednich inwestycji zagranicznych w rozwoju regionu rolniczo-turystycznego (na przykładzie Warmii i Mazur).....	382
Mirosław Wasilewski: Efektywność gospodarstw indywidualnych w zależności od typu rolniczego	387
Bogdan M. Wawrzyniak, Bolesław Wojtasik: Czynniki kształtujące strukturę agrarną i działalność rolniczą w regionie północno-zachodnim	394
Izabela Wielewska: Kierunki dostosowywania polskiego mleczarstwa do rynku Wspólnoty.....	400
Artur Wilczyński: Sytuacja ekonomiczna gospodarstw rolnych podregionu szczecińskiego po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej	406
Izabela Wojewoda: Wykorzystanie funduszy unijnych na rzecz wspierania przedsiębiorczości na obszarach wiejskich (na przykładzie woj. lubuskiego).....	411
Leszek Woźniak: Agrokoncerny – czyj biznes, czyje problemy	416
Marian Woźniak, Magdalena Cyrek: Wpływ integracji europejskiej na przemiany społeczne i kulturowe obszarów wiejskich	423
Aneta Wysokińska: Wpływ systemów zarządzania jakością na spełnienie oczekiwań klientów oraz wzrost jakości produktów w wybranych przedsiębiorstwach mleczarskich na obszarze nazywanym zielonymi płucami Polski.....	429
Zofia Wyszowska: Zróżnicowanie cen wybranych produktów spożywczych w sieciach handlowych i małych sklepach osiedlowych.....	434
Małgorzata Zajdel: Aktywność powiatów woj. kujawsko-pomorskiego w zakresie pozyskiwania środków ze Zintegrowanego programu operacyjnego rozwoju regionalnego (ZPORR).....	440
Sławomir Zawisza: Doradztwo jako proces wsparcia zarządzania agrobiznesem	446
Aldona Zawajska: Ekonomia polityczna procesu integracji polskiego rolnictwa z Unią Europejską	452
Kazimierz Zieliński: Dylematy oceny sprawności funkcjonowania rynków rolnych	460

Dagmara K. Zuzek: Ekonomiczne aspekty działalności małych i średnich przedsiębiorstw w agrobiznesie po akcesji z Unią Europejską.....	466
Janusz Żmija: Bariery i szanse rozwoju rolnictwa w Małopolsce po integracji Polski z Unią Europejską.....	473

Summaries

Marzena Lemanowicz: Farmers' Financial Situation Improvement after the Accession to Agri-Producer Groups.....	20
Anna Lewińska: Analysis of Customers' Preference Change to Food Products in the European Union Integration Process on the Example of Non-Alcoholic Drinks	24
Wiesława Lizińska: Exporters of Agricultural and Food Products from Warmia and Mazury Voivodship in the Face of Challenges of the Union Market.....	30
Anna Łapińska, Daniela Zabielska: Agricultural Accountancy and its Usefulness in the Decision Taking Process at a Farm	37
Irena Łacka: Co-Operation of World of Science with Food Industry withing the POLFOOD Project Example of West Pomerania	44
Mieczysław Łozowski: The Obligatory Insurance in Agriculture	49
Krzysztof Maciejewski: The Competitive Potential of Polish Agriculture in Europe.....	54
Janusz Majewski: Assessment of the Work of the Private Farms Dairy Development Project Advisors Made By Farms Managers and their Production and Economic Results	60
Arkadiusz Malkowski: The Chances of Agri-Tourism Development in West-Pomeranian Voivodship in Context of Integration with EU.....	66
Stanisław Mańko, Roman Sass, Tadeusz Sobczyński: Organization and Results of Cattle and Pig Farms	74
Mirosława Marciniak: Union Trade Instruments Used in Regulation of Fish Market.....	79
Mariola Michalowska: Strategic Importance of Competitive Advantage Creation in Food Trade on the Example of the Chosen Large Food-Trading Companies – Analysis and Evaluation	84
Antoni Mickiewicz, Bartosz Mickiewicz, Jadwiga Orylska: Problematics of Environment Protection on the Border Land of Western Poland in Small Cities Mayors' Opinion.....	91
Paweł Mickiewicz: First Effects of the Integration with the European Union in Agriculture Sector.....	96
Danuta Mierzwa, Natalia Tratwal: Balance of the Dairy Campaign in Poland after the Referential Year.....	102

Anna Milewska: General Subvention – Compensation Income of Local Government Units (on Example of Rural Communes of Dolnoslaski Voivodship).....	107
Zbigniew Mongialo: EFQM Excellence Model for SMEs in Farms	112
Zbigniew Nasalski: Determinants of Development of Distribution Channels of Food Products	118
Renata Nesterowicz, Marta Kawa: Conditions of Undertaking Decisions in Agribusiness.....	124
Lech Nieżurawski, Aldona Orłowska: The Efficiency of Advertising in Fat Industry Company	131
Krzysztof Nowosadko: Marketing Orientation of Food Retailing Enterprises in Lubuski Region	137
Zdzisław Obstawski: The Influence of Foreign Experience on the Structure of System of Insurance in Polish Agriculture	143
Marian Oliński: The Role of Structural Funds in the Development of Technical Infrastructure in Rural Areas.....	148
Anna Olszańska: Changes of Basic Relations between Prices on the Poultry for Slaughter and Poultry Meat Market in the First Month of Polish Membership in EU	154
Andrzej Oryński: Present Extent and Rules of Agricultural Land Protection in Poland.....	162
Rafał Parvi: Agriculture Crediting after the Accession to the European Union Presented on an Example of Collective Banks	168
Bożena Pawłowska: Product Quality Improvement Process – a More Efficient System of Customer’s Needs and Expectations Satisfaction in Agribusiness Enterprises	175
Joanna Pawłowska-Tyszko: Adaptation Processes of Agribusiness Enterprises to Quality Standards in the European Union	180
Jakub Piecuch: Evolution of the European Rural Development Policy (Plans for the Period of 2007-2013)	186
Agata Pietroń-Pyszczyk: Employees’ Satisfaction Research in Food Industry Companies	191
Stanisław Pilarzski: Consumer Attitudes Towards Organic Food.....	199
Wojciech Pizło: Internet Use in Marketing Actions in the Fat Company „Kruszwica”	208
Agnieszka Począta: Domestic Support in Agriculture – Experiences of OECD Countries 10 Years after Uruguay Round GATT/WTO.....	215
Walenty Począta, Ewa Kiryłuk: Attempts of Operational Research of Financial Means Allocation on the Development of Country Regions in Poland with Taking Preferences of Farmers from Wielkopolska Voivodship into Consideration.....	223
Hanna Pondel: The European Union Funds as a Source of the Polish Meat Sector Entities Support.....	228

Łukasz Popławski: Direction of Local Development in the Opinion of Wislica District Inhabitants.....	233
Alicja Pultowicz, Katarzyna Więznowska: Chances of Rural Areas Development Connected with Renewable Sources of Energy.....	238
Andrzej Radwan: Organizational and Economic Adjustments in Forestry after Poland's Accession to the European Union	244
Krystyna Romaniuk, Grzegorz Szczubelek: Level of Adjustment of Polish Dairy Plants to the European Quality Standards on the Day of Poland's Accession to the European Union.....	249
Robert Rusielik: Changes of Grain Prices on the Grain Market after Poland's Accession to the EU	253
Malgorzata Rutkowska, Przemysław Kozyra: Farmers Social Insurance after the Integration of Poland into the European Union.....	261
Jan Siekierski: Current State of Sapard Programme Implementation in the Malopolska Voivodship	269
Daria Sikorska: Influence of EU Regulations on Polish Poultry Section.....	274
Tadeusz Sokolowski, Monika Kaniecka: Changes in the Utilization of Milk in Selected Dairy Plants	279
Agnieszka Sompolska-Rzechuła: The Classification of Village Areas of Szczecin Subregion in Respect of Labour Market Situation.....	284
Jan Spiak: Conditions of Large-Area Farms' Activity after Joining the European Union, in Opinion of Managers.....	289
Grzegorz Spychalski: Selected Features of Polish Rural Areas Human Capital	296
Sebastian Stępień: Costs of Production and Prices of Pork as an Instrument of Competition Advantage.....	302
Jacek Strojny, Zofia Kmiecik-Kiszka, Lidia Luty: Agriculture and Specialisation Trends of Polish Economy in the Period 1992-2003.....	309
Anna Strychalska-Rudzewicz: Factors of Food Quality	315
Monika Szafrńska: Distribution Channels of the Banking Products for Individual Farmers	320
Grzegorz Szczubelek, Krystyna Romaniuk: Cost Account at Dairy Plants as an Element of Increasing Competitive Capacity.....	325
Krystyna Szlachta: Results of Implementation of Integrated Management System in Food Industry Enterprise (on the Example of the Confectionery Company „Odra” in Brzeg)	331
Jakub Szpon: Logistic Methods Use in Agriculture as Stimulator of Competitiveness Improvement on the Example of Distribution Needs Planning from the Perspective of Fodder Flow to Poultry Farmers.....	337
Joanna Szwacka-Salmonowicz: Directions of Competition Strategies Creation of Food Companies after Polish Accession to the EU	342

Joanna Szymańska: Providing Technical Equipment for Land Administrative Districts in Lower Silesia Voivodship which Are Used to Protect Environment and Possibilities of Changes after Joining the EU	347
Janusz Śnihur: Range of Functioning of HACCP System on the Example of „Ovopol”Ltd. Nowa Sol	354
Michał Śwityłk: Milk Production Costs in 2003 in Polish Farms Belonging to the European Dairy Farmers	359
Bożena Tańska-Hus, Marcin Orlewski: Prospects of Ecological Agriculture in Poland in Aspect of the Integration with the EU	364
Marek Tomaszewski: Use of Derivative Instruments in Agribusiness Companies	369
Ewa Tyran: Development of Rural Tourism and Structural Funds of the European Union	374
Stanisław Urban: Changes on the Egg Market and Perspectives of its Development	381
Rafał Warzał: The Impact of Foreign Direct Investment on the Development of Tourism and Agriculture Region (on Example of Warmia and Mazury)	386
Mirosław Wasilewski: Private Farms' Effectiveness According to their Agricultural Type	393
Bogdan M. Wawrzyniak, Bolesław Wojtasik: Factors Shaping Agrarian Structure and Farming Activities in North-West Region	399
Izabela Wielewska: Changes Helping to Conform Polish Dairy Section to the EU Standards	405
Artur Wilczyński: Economic Situation of Farms of Szczecin Subregion after the Accession of Poland to the European Union	410
Izabela Wojewoda: The Use of EU Funds for Supporting the Entrepreneurship in Rural Areas (on the Example of Lubuskie Voivodship)	415
Leszek Woźniak: Agriconcerns – Whose Business, Whose Problems	422
Marian Woźniak, Magdalena Cyrek: Influence of European Integration on Social and Cultural Changes of Rural Areas	428
Aneta Wysokińska: Influence a Quality Management System on the Customer Satisfaction and High Quality of Products in the Selected Dairy Company	433
Zofia Wyszowska: Prices Differentiation of Chosen Groceries in Market Chains and in Small District Grocery Stores	439
Małgorzata Zajdel: Activity of Powiats in Kujawy and Pomorze Voivodship in the Context of Funds Rising from the Integrated Program of Operating Regional Development (IPORD)	445
Sławomir Zawisza: Counseling as a Process of Interpersonal Influence	451
Aldona Zawojńska: Political Economy of the Process of Polish Agriculture Integration with the European Union	459

Kazimierz Zieliński: Dilemmas of Evaluating the Effectiveness of Agricultural Markets Functioning.....	465
Dagmara K. Zuzek: Economic Aspects of Small and Medium Sized Enterprises Activity in Agribusiness after the Integration with the European Union.....	472
Janusz Żmija: Barriers and Chances of Agriculture Development in Malopolska after the Integration of Poland with the European Union	478

